

Endring av foreldelsesregler ved mishandling i nære relasjoner

Bakgrunn

Mishandling i nære relasjoner er blant de mest alvorlige og samfunnsskadelige kriminalitetsformene vi har. Slike lovbrudd kjennetegnes ofte av langvarige overgrep, sterk maktubalanse og betydelige psykiske og fysiske skadevirkninger for den utsatte. Erfaring og forskning viser at mange ofte bruker lang tid på å forstå, bearbeide og våge å anmelde overgrepene.

Etter gjeldende rett kan mishandling i nære relasjoner foreldes:

- Alminnelig mishandling foreldes normalt etter 10 år.
- Grov mishandling foreldes normalt etter 15 år.
- Dersom fornærmede var barn, kan foreldelsesfristen løpe fra fylte 18 år.

Til tross for dette opplever mange at foreldelsesreglene fortsatt innebærer en urimelig rettssikkerhetsutfordring for ofre, særlig i saker der volden har vært langvarig, psykisk, eller sterkt kontrollerende, og der det tar tid å erkjenne og dokumentere overgrepene.

Høyres prinsipielle utgangspunkt

Rogaland Høyre tar vold i nære relasjoner på største alvor. Samfunnet skal gi tydelig beskjed om at denne typen kriminalitet er uakseptabel, og rettssystemet må i tilstrekkelig grad ivareta hensynet til ofre. Samtidig skal rettssikkerhet, forutsigbarhet og proporsjonalitet ligge til grunn for strafferetten.

Rogaland Høyre mener tiden er moden for å modernisere foreldelsesreglene slik at de bedre reflekterer realitetene i voldssaker i nære relasjoner og setter ofre tydeligere i sentrum.

Rogaland Høyre vil:

- **Avskaffe foreldelse for grov mishandling i nære relasjoner**
Grov mishandling i nære relasjoner er så alvorlig at straffansvaret ikke bør bortfalle som følge av tid. Slike handlinger bør likestilles med andre alvorlige voldsforbrytelser som ikke foreldes.
- **Forlenge foreldelsesfristen for alminnelig mishandling i nære relasjoner**
Foreldelsesfristen for alminnelig mishandling i nære relasjoner forlenges betydelig, for eksempel til minimum 20 år.
- **Utsette starttidspunktet for foreldelsesfristen**

Foreldelsesfristen skal tidligst begynne å løpe fra det tidspunktet mishandlingen faktisk opphører, og ikke fra enkeltstående handlinger i et pågående mishandlingsforhold.

- **Styrke barns rettsvern ytterligere**

I saker der mishandling i nære relasjoner er begått mot barn, skal foreldelse enten ikke inntre, eller tidligst kunne regnes fra et vesentlig senere tidspunkt enn i dag, for eksempel fra fylte 25 år.

- **Foreta en helhetlig gjennomgang av foreldelsesreglene**

Regjeringen bes foreta en samlet vurdering av foreldelsesreglene for vold og overgrep i nære relasjoner, for å sikre at regelverket er tilpasset kunnskap om traumer, maktforhold og sen rapportering.

Vedtatt under Rogaland Høyres fylkesårsmøte 31.01 - 01.02 2026.